

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 14.2.2011
KOM(2011) 51 lopullinen

2011/0033 (NLE)

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Norjan kuningaskunnan välisen satelliittinavigointia koskevan yhteistyösopimuksen tekemisestä ja väliaikaisesta soveltamisesta

PERUSTELUT

Norja on EU:n läheisin unionin ulkopuolinen yhteistyökumppani eurooppalaisissa GNSS-järjestelmissä Galileo ja EGNOS. Norja on tuonut kaikkiin Galileon vaiheisiin poliittisen, teknisen ja taloudellisen panoksensa Euroopan avaruusjärjestön jäsenenä ja osallistumalla epävirallisesti yhteisön sisäisiin Galileon hallintorakenteisiin vuosien ajan.

Tällä sopimuksella ja ETA:n sekakomitean päätöksellä N:o 94/2009, jolla sisällytetään asetukset (EY) N:o 686/2008 ja (EY) N:o 1321/2004 (sellaisina kuin ne ovat muutettuina) ETA-sopimukseen, virallistetaan Norjan ja Euroopan unionin yhteistyö satelliittinavigoinnin alalla.

Sopimuksella vahvistetaan yhteistyön yleiset periaatteet ja Norjan oikeudet ja velvoitteet sellaisilla aloilla, joita olemassa oleva Galileo-säännöstö eli edellä mainittu päätös N:o 94/2009 ei kata. Tällaisia aloja ovat etenkin turvallisuusjärjestelyt.

Sopimusta tarvitaan, koska Norjalla tulee olemaan kaksi järjestelmän toiminnan kannalta tärkeää maa-asemaa. Tähän liittyvästi Norja antaa poliittisen sitoumuksen, jonka mukaisesti se noudattaa eurooppalaisten GNSS-järjestelmien suojelemiseen tähtäävää unionin tulevaa politiikkaa.

Sopimuksesta neuvoteltaessa on noudatettu neuvoston 8. heinäkuuta 2005 hyväksymiä neuvotteluohjeita. Sopimus allekirjoitettiin 22. syyskuuta 2010.

Sopimus täydentää ETA:n sekakomitean päätöstä N:o 94/2009, jolla muutetaan ETA-sopimuksen pöytäkirjoja 31 ja 37 ja jonka myötä Norja noudattaa eurooppalaisten satelliittinavigointiohjelmien hallintorakenteista 12. heinäkuuta 2004 annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1321/2004, asetuksen (EY) N:o 1321/2004 muuttamisesta 12. joulukuuta 2006 annettua asetusta (EY) N:o 1942/2006 ja eurooppalaisten satelliittinavigointiohjelmien (EGNOS ja Galileo) toteuttamisesta 9. heinäkuuta 2008 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 683/2008. Sopimuksen ja päätöksen päällekkäisyydet on vältetty.

Sopimuksen allekirjoittamista silmällä pitäen järjestettiin sisäinen lausuntokierros (CISNet – määräaika 29.6.2009 – asia TREN-54986), jossa esitetyt huomautukset otettiin huomioon.

Tuloksena oli komission ehdotus neuvoston päätökseksi sopimuksen allekirjoittamisesta (KOM(2009) 453).

Sopimus allekirjoitettiin 22. syyskuuta 2010.

Nyt sopimus on vielä tehtävä.

Ehdotus

Komissio ehdottaa, että neuvosto antaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 171 ja 172 artiklan ja 218 artiklan 8 kohdan nojalla valtuudet Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Norjan kuningaskunnan välisen satelliittinavigointia koskevan yhteistyösopimuksen tekemiseen ja väliaikaiseen soveltamiseen.

Komissiota pyydetään hyväksymään tämä ehdotus ja toimittamaan se neuvostolle.

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Norjan kuningaskunnan välisen satelliittinavigointia koskevan yhteistyösopimuksen tekemisestä ja väliaikaisesta soveltamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 172 artiklan yhdessä sen 218 artiklan 8 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio on neuvotellut Norjan kuningaskunnan kanssa tehtävän satelliittinavigointia koskevan yhteistyösopimuksen, jäljempänä 'sopimus', joka allekirjoitettiin 22 päivänä syyskuuta 2010.
- (2) Sopimus edellyttää myös jäsenvaltioiden ratifiointia.
- (3) Sopimuksen 12 artiklan 4 kohdan mukaisesti Norjan kuningaskunnan ja Euroopan unionin toimivaltaansa kuuluvissa asioissa olisi sovellettava sopimusta väliaikaisesti ennen sen voimaantuloa.
- (4) Sopimus on allekirjoitettu Euroopan unionin puolesta, ja sitä olisi sovellettava väliaikaisesti tässä päätöksessä vahvistetulla tavalla,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään unionin puolesta satelliittinavigointia koskeva Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Norjan kuningaskunnan välinen yhteistyösopimus.

Sopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

Sopimuksen 12 artiklan 4 kohdan mukaisesti sopimusta sovelletaan unionin toimivaltaan kuuluvissa asioissa väliaikaisesti ennen sen voimaantuloa. Komissio julkaisee *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ilmoituksen, jossa annetaan tietoja tämän sopimuksen väliaikaisen soveltamisen aloittamispäivästä.

3 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LITE

EUROOPAN UNIONIN JA SEN JÄSENVALTIOIDEN JA NORJAN
KUNINGASKUNNAN VÄLINEN YHTEISTYÖSOPIMUS
SATELLIITTINAVIGOINNISTA

EUROOPAN UNIONI, jäljempänä myös 'unioni',

ja

BELGIAN TASAVALTA,

BULGARIAN TASAVALTA,

TŠEKin TASAVALTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

VIRON TASAVALTA,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

IRLANTI,

ITALIAN TASAVALTA,

KYPROKSEN TASAVALTA,

LATVIAN TASAVALTA,

LIETTUAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

UNKARIN TASAVALTA,

MALTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PUOLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

ROMANIA,

SLOVENIAN TASAVALTA,

SLOVAKIAN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen sopimuspuolet, jäljempänä 'jäsenvaltiot',

sekä

NORJAN KUNINGASKUNTA, jäljempänä 'Norja',

Euroopan unioni, jäsenvaltiot ja Norja kaikki yhdessä jäljempänä 'sopimuspuolet', jotka

TOTEAVAT Norjan tiiviin osallistumisen Galileo- ja EGNOS-ohjelmiin näiden ohjelmien määrittelyvaiheista lähtien,

TIEDOSTAVAT kehityksen, joka on tapahtunut eurooppalaisten GNSS-ohjelmien hallinnossa, omistajuudessa ja rahoituksessa eurooppalaisten satelliittinavigointiohjelmien hallintorakenteista 12 päivänä heinäkuuta 2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1321/2004¹ ja sen myöhempien muutosten sekä eurooppalaisten satelliittinavigointiohjelmien (EGNOS ja Galileo) toteuttamisesta 9 päivänä heinäkuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 683/2008² myötä,

OTTAVAT HUOMIOON edut, jotka saadaan eurooppalaisten GNSS-järjestelmien ja niiden palvelujen vastaavantasoisesta suojaamisesta sopimuspuolten alueella,

TOTEAVAT Norjan aikomuksen pikaisesti hyväksyä ja saattaa lainkäyttöalueellaan voimaan säännökset, jotka tarjoavat vastaavantasoisien turvallisuuden ja suojan kuin Euroopan unionissa sovellettavat säännökset,

TUNNUSTAVAT sopimuspuolille kansainvälisen oikeuden nojalla kuuluvat velvoitteet,

OTTAVAT HUOMIOON Norjan kiinnostuksen kaikkiin Galileo-palveluihin, myös julkisesti säänneltyyn palveluun,

OTTAVAT HUOMIOON Norjan ja Euroopan unionin välisen sopimuksen turvaluokiteltujen tietojen vaihtoon sovellettavista turvallisuusmenettelyistä,

¹ EUVL L 246, 20.7.2004, s. 1.

² EUVL L 196, 24.7.2008, s. 1.

HALUAVAT virallistaa tiiviin yhteistyösuhteen kaikissa eurooppalaisiin GNSS-ohjelmiin liittyvissä asioissa,

PITÄVÄT Euroopan talousalueesta tehtyä sopimusta, jäljempänä 'ETA-sopimus', soveltuvana oikeudellisena ja institutionaalisen perustana Euroopan unionin ja Norjan välisen satelliittinavigointiin liittyvän yhteistyön kehittämiseksi,

HALUAVAT täydentää ETA-sopimuksen määräyksiä kahdenvälisellä satelliittinavigointia koskevalla sopimuksella, jossa sovitaan Norjalle sekä unionille ja sen jäsenvaltioille erityisen merkittävistä asioista,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Sopimuksen tavoite

Sopimuksen tärkeimpänä tavoitteena on tiivistää sopimuspuolten välistä yhteistyötä täydentämällä satelliittinavigointiin sovellettavia ETA-sopimuksen määräyksiä.

2 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa

- (a) 'eurooppalaisiin maailmanlaajuisiin satelliittinavigointijärjestelmiin (GNSS)' luetaan Galileo-järjestelmä ja Euroopan geostationaarinen navigointilisäjärjestelmä (European Geostationary Navigation Overlay System, EGNOS);
- (b) 'tukijärjestelmillä' tarkoitetaan alueellisia järjestelmiä, kuten EGNOS. Näiden mekanismien avulla GNSS-järjestelmien käyttäjille voidaan tarjota parempaa suorituskykyä, kuten parempaa tarkkuutta, saatavuutta, toimintavarmuutta ja luotettavuutta;
- (c) 'Galileolla' tarkoitetaan unionin ja sen jäsenvaltioiden suunnittelemaa ja kehittämää itsenäistä eurooppalaista siviilihallinnon alaista GNSS-palveluja tarjoavaa siviilisatelliittinavigointi- ja ajanmääritysjärjestelmää. Galileon ylläpito voidaan siirtää yksityiselle osapuolelle. Galileolla on tarkoitus luoda avoimia ja kaupallisia palveluja, ihmishenkien turvaamiseen tarkoitettuja palveluja ja etsintä- ja pelastuspalveluja sekä suojattuja julkisesti säänneltyjä palveluja, joihin pääsy on rajoitettu valtuutetuille käyttäjille julkisella sektorilla;
- (d) 'sääntelytoimenpiteellä' tarkoitetaan mitä tahansa sopimuspuolen lakia, asetusta, sääntöä, menettelyä, päätöstä tai vastaavaa hallinnollista toimea;
- (e) 'turvaluokitellulla tiedolla' tarkoitetaan missä tahansa muodossa olevaa tietoa, jota on suojattava luvattomalta paljastamiselta ja joka voisi jollakin tavalla vahingoittaa sopimuspuolten tai yksittäisten jäsenvaltioiden keskeisiä etuja,

kansallinen turvallisuus mukaan lukien. Tällainen tieto on merkitty turvaluokitelluksi. Sopimuspuolet turvaluokittelevat nämä tiedot sovellettavien lakien ja asetusten mukaisesti, ja näiden tietojen luottamuksellisuus, koskemattomuus ja saatavuusrajoitukset on turvattava.

3 artikla

Yhteistyön periaatteet

1. Sopimuspuolet sopivat noudattavansa seuraavia periaatteita tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa yhteistyötoimissa:
 - (a) ETA-sopimus on pohjana sopimuspuolten väliselle yhteistyölle satelliittinavigoinnin alalla;
 - (b) vapaus tarjota satelliittinavigointipalveluja sopimuspuolten alueella,
 - (c) vapaus käyttää kaikkia Galileo- ja EGNOS-palveluja, myös julkisesti säänneltyjä palveluja, edellyttäen että niiden käyttöä koskevia edellytyksiä noudatetaan;
 - (d) tiivis yhteistyö GNSS-järjestelmiin liittyvissä turvallisuusasioissa siten, että vahvistetaan ja pannaan täytäntöön vastaavantasoiset GNSS-turvallisuustoimenpiteet sekä unionissa että Norjassa;
 - (e) sopimuspuolten niiden kansainvälisten velvoitteiden noudattaminen, jotka liittyvät eurooppalaisten GNSS-järjestelmien maa-asemiin.
2. Tämä sopimus ei vaikuta Euroopan unionin lainsäädännössä Galileo-ohjelman toimintaa varten säädettyyn institutionaaliseen rakenteeseen. Tämä sopimus ei myöskään vaikuta sovellettaviin sääntelytoimenpiteisiin, joilla pannaan täytäntöön leviämisen estämistä ja vientivalvontaa koskevat velvoitteet, mukaan lukien teknologian aineettoman viennin valvonta, eikä kansallista turvallisuutta koskeviin toimenpiteisiin.

4 artikla

Radiotaajuudet

1. Sopimuspuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä eurooppalaisiin satelliittinavigointijärjestelmiin liittyvissä radiotaajuuskysymyksissä Kansainvälisessä televiestintäliitossa (ITU) ottaen huomioon 5 päivänä marraskuuta 2004 allekirjoitetun yhteisymmärryspöytäkirjan 'Yhteisymmärryspöytäkirja Galileo-radiosatelliittinavigointijärjestelmää koskevien ITU:n tallentamien tietojen hallinnoinnista'.
2. Tässä yhteydessä sopimuspuolet suojaavat riittävät taajuudet eurooppalaisille satelliittinavigointijärjestelmille sen varmistamiseksi, että näiden järjestelmien palvelut ovat käyttäjien saatavilla.

3. Lisäksi sopimuspuolet pitävät tärkeänä radionavigointitaajuuksien suojaamista katkoksilta ja häiriöiltä. Tätä varten ne yksilöivät häiriöiden lähteitä ja etsivät molemminpuolisesti hyväksyttäviä ratkaisuja häiriöiden torjumiseksi.
4. Tällä sopimuksella ei millään tavoin poiketa voimassa olevista ITU:n säännöistä, kuten ITU:n radio-ohjesäännöstä.

5 artikla

Eurooppalaisten GNSS-järjestelmien maa-asemat

1. Norja helpottaa kaikin mahdollisin tavoin eurooppalaisten GNSS-järjestelmien maa-asemien (jäljempänä 'maa-asemat') käyttöönottoa, huoltoa ja korvaamista sen lainkäyttövaltaan kuuluvilla alueilla.
2. Norja varmistaa kaikin mahdollisin tavoin maa-asemien suojelun sekä jatkuvan ja keskeytymättömän toiminnan alueillaan, tarvittaessa muun muassa lainvalvontaviranomaistensa toiminnan avulla. Norja suojaa maa-asemia kaikin mahdollisin tavoin paikalliselta radiohäirinnältä, tietomurroilta ja salakuuntelulta.
3. Maa-asemia koskevista sopimussuhteista sovitaan Euroopan komission ja omistusoikeuksien haltijan kesken. Norjan viranomaiset kunnioittavat täysin maa-asemien erityisasemaa ja pyrkivät mahdollisuuksien mukaan saamaan Euroopan komission etukäteishyväksynnän ennen maa-asemiin kohdistuvia toimia.
4. Norja sallii kaikille Euroopan unionin nimeämille tai muutoin valtuuttamille henkilöille jatkuvan ja esteettömän pääsyn maa-asemille. Tätä varten Norja perustaa yhteyspisteen, jolle annetaan tiedot maa-asemille matkustavista henkilöistä ja joka kaikin tavoin helpottaa näiden henkilöiden käytännön liikkumista ja toimintaa.
5. Tulli tai poliisi ei saa tarkastaa virallisella sinetillä tai merkinnällä varustettuja maa-asemien arkistoja tai laitteistoja eikä kuljetettavia asiakirjoja, riippumatta siitä, missä muodossa ne ovat.
6. Jos maa-asemien turvallisuus tai niiden toiminta on uhattuna tai vaarassa, Norja ja Euroopan komissio ilmoittavat viipymättä toisilleen asiasta ja toimenpiteistä tilanteen korjaamiseksi. Euroopan komissio voi nimittää muun luotetun tahon tällaisia tietoja Norjan kanssa vaihtavaksi yhteyspisteeksi.
7. Sopimuspuolet määrittelevät 1–6 kohdassa tarkoitettuihin kysymyksiin sovellettavat yksityiskohtaisemmat menettelyt erillisellä järjestelyllä. Menettelyissä olisi käsiteltävä muun muassa tarkastuksia, yhteyspisteiden tehtäviä, kuriireille asetettavia vaatimuksia ja toimenpiteitä, joilla torjutaan paikallisia radiotaajuushäiriöitä ja ilkkivaltayrityksiä.

6 artikla

Turvallisuus

1. Sopimuspuolet ovat vakuuttuneet tarpeesta suojata maailmanlaajuiset satelliittinavigointijärjestelmät väärinkäytön, häiriöiden, katkosten ja ilkeiden kaltaisilta uhilta. Sopimuspuolet toteuttavat näin ollen kaikki kohtuudella toteutettavissa olevat toimenpiteet, joihin tarvittaessa kuuluu erillisten sopimusten tekeminen, jotta varmistetaan satelliittinavigointipalvelujen ja niihin liittyvän sopimuspuolten alueilla sijaitsevan infrastruktuurin ja kriittisen omaisuuden keskeytymätön toiminta, turvallisuus ja suoja. Euroopan komissio aikoo kehittää keinoja eurooppalaisten GNSS-ohjelmien arkaluontoisen omaisuuden, tiedon ja teknologian suojaamiseksi, valvomiseksi ja hallinnoimiseksi, jotta tällaiset uhat ja ei-toivottu leviäminen voidaan torjua.
2. Norja vahvistaa tässä yhteydessä aikomuksensa pikaisesti hyväksyä ja saattaa lainkäyttöalueellaan voimaan säännökset, jotka tarjoavat vastaavantasoinen turvallisuuden ja suojan kuin Euroopan unionissa sovellettavat säännökset. Tämän osoituksena sopimuspuolet käsittelevät GNSS-turvallisuusasioita, myös valtuuttamista, eurooppalaisten GNSS-järjestelmien hallintorakenteen asiaankuuluvissa komiteoissa. Käytännön järjestelyt ja menettelyt määritetään kyseisten komiteoiden työjärjestyksissä ottaen huomioon myös ETA-sopimuksen puitteet.
3. Tilanteessa, jossa tällaista vastaavantasoinen turvallisuutta ja suojaa ei voida saavuttaa, sopimuspuolet neuvottelevat keskenään tilanteen korjaamiseksi. Tarvittaessa tämän alan yhteistyön laajuutta voidaan mukauttaa vastaavasti.

7 artikla

Turvaluokiteltujen tietojen vaihto

1. Unionin turvaluokiteltujen tietojen vaihdossa ja suojauksessa on noudatettava 22 päivänä marraskuuta 2004 allekirjoitettua Norjan kuningaskunnan ja Euroopan unionin välistä sopimusta turvaluokiteltujen tietojen vaihtoon sovellettavista turvallisuusmenettelyistä³ ja kyseisen sopimuksen soveltamismääräyksiä.
2. Norja voi vaihtaa Galileoa koskevia turvaluokiteltuja tietoja, joissa on kansallinen turvaluokitusmerkintä, niiden jäsenvaltioiden kanssa, joiden kanssa se on tehnyt asiasta kahdenvälisen sopimuksen.
3. Sopimuspuolet pyrkivät luomaan kattavan ja johdonmukaisen oikeudellisen kehyksen Galileo-ohjelmaa koskevien turvaluokiteltujen tietojen vaihdolle niiden kesken.

³ EUVL L 362, 9.12.2004, s. 29.

8 artikla

Viennin valvonta

1. Jotta sopimuspuolet harjoittaisivat yhdenmukaista vientivalvonta- ja leviämisenestopolitiikkaa Galileon yhteydessä, Norja vahvistaa aikomuksensa pikaisesti hyväksyä ja saattaa lainkäyttöalueellaan voimaan säännökset, joilla varmistetaan vastaavantasoinen Galileon teknologian, tietojen ja osien viennin valvonta ja leviämisen estäminen kuin unionissa ja sen jäsenvaltioissa.
2. Tilanteessa, jossa tällaista vastaavantasosta viennin valvontaa ja leviämisen estämistä ei voida saavuttaa, sopimuspuolet neuvottelevat keskenään tilanteen ratkaisemiseksi. Tarvittaessa tämän alan yhteistyön laajuutta voidaan mukauttaa vastaavasti.

9 artikla

Julkisesti säännelty palvelu

Norja on ilmaissut kiinnostuksensa Galileon julkisesti säänneltyyn palveluun ja pitää sitä tärkeänä osatekijänä osallistumisessaan eurooppalaisiin GNSS-ohjelmiin. Sopimuspuolet sopivat keskustelewansa asiasta, kun julkisesti säännellyn palvelun saatavuutta koskeva politiikka ja toimintaan liittyvät järjestelyt on määritetty.

10 artikla

Kansainvälinen yhteistyö

1. Sopimuspuolet toteavat, että lähestymistapojen yhteensovittaminen maailmanlaajuisia satelliittinavigointipalveluja koskevissa kansainvälisissä standardointi- ja sertifiointielimissä on tärkeää. Sopimuspuolet erityisesti tukevat yhdessä Galileo-standardien kehittämistä ja edistävät niiden soveltamista maailmanlaajuisesti korostaen yhteentoimivuutta muiden GNSS-järjestelmien kanssa.
2. Näin ollen sopimuspuolet pyrkivät edistämään ja toteuttamaan tämän sopimuksen tavoitteita tekemällä tilanteen mukaan yhteistyötä kaikissa GNSS-järjestelmiin liittyvissä asioissa ja varsinkin niissä, joita käsitellään Kansainvälisessä siviili-ilmailujärjestössä, Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä ja ITU:ssa.

11 artikla

Neuvottelut ja riitojen ratkaiseminen

Sopimuspuolet neuvottelevat viipymättä minkä tahansa sopimuspuolen pyynnöstä kysymyksistä, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista. Tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat mahdolliset erimielisyydet ratkaistaan sopimuspuolten välisillä neuvotteluilla.

12 artikla

Voimaantulo ja irtisanominen

1. Sopimus tulee voimaan sitä kuukautta seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jonka kuluessa osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen tätä varten tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen. Ilmoitukset toimitetaan neuvoston pääsihteeristölle, joka toimii tämän sopimuksen tallettajana.
2. Tämän sopimuksen päättyminen tai irtisanominen ei vaikuta sen perusteella toteutettujen järjestelyjen eikä teollis- ja tekijänoikeuksien alalla syntyneiden erityisten oikeuksien ja velvoitteiden voimassaoloon tai keston.
3. Tätä sopimusta voidaan muuttaa sopimuspuolten kirjallisella sopimuksella. Muutos tulee voimaan päivänä, jona vastaanotetaan viimeinen diplomaattinen nootti, jolla toiselle osapuolelle ilmoitetaan muutoksen voimaantulon edellyttämien sisäisten menettelyjen saattamisesta päätökseen.
4. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, Norja sekä Euroopan unioni sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa sopivat soveltavansa sopimusta väliaikaisesti sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä, jona ne ovat ilmoittaneet toisilleen tätä varten tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen.
5. Kumpi tahansa sopimuspuoli voi päättää tämän sopimuksen ilmoittamalla tästä toiselle sopimuspuolelle kirjallisesti kuusi kuukautta etukäteen.

Tämä sopimus on laadittu kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakian, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin, viron ja norjan kielellä, ja sen jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.